

feveran

Mayıs 2021 | 22. Dönem A şubesi

feveran dergisi

11-A

saygıyla, özlemle...

TELAŞ

Keskin bir ışığın yüzüne vurması ile uyandı Furkan. Normalde bir saat daha döne döne uyuklardı bu zamanlarda, ya da gecenin bir köründe ansızın uyanıp yüzünü yıkar, kar beyazı masasında çalışmaya başlardı. Ancak bu sefer bir değişiklik yapmak istedi ve uyanmak için büyük bir çeviklikle sıçradı yatağından. Raflarında dizili kitaplara bir göz attı. Çok çalıştığını düşünüyordu, bu yüzden içini haklı bir gurur sardı. Masasından gözlüğünü alıp taktı. Mutfağa gitti, bir yumurta haşlayıp afiyetle yedi. Sonra pencereden bir gülümseme ile dışarıya baktı. Güneş ışıltılı sanki kendisi için gülümsüyor, çiçekler binbir renk ile bezenmiş yapraklarını kendisi için açıyordu. Küme küme bembeyaz bulutlar hafif rüzgârla birlikte yavaşça süzülüyorlardı gök kubbede. "Daha fazla oyalanmayayım." dedi kendi kendine Furkan. Çalışması gerekiyordu. Onun için çalışmak hayatın temelinde, benliğinin merkezinde idi. Hem bugün arkadaşlarıyla sözleşmişti buluşmak için. Daha bir hafta öncesinden planlamışlardı. Bu planını gerçekleştirebilmesi için bir an önce işe koyulması gerekiyordu. Dar salondan kendi odasına geçti. Duvara astığı takım arması ve duvar saati, raflara istiflenmiş çeşit çeşit kitap, en az on senesi olan emektar dizüstü bilgisayar, dolabındaki yarı-düzenli kıyafetler, masasındaki kalemler... Tam da kendisinin istediği gibiydiler. Oturdu, saatler boyu dersi ile meşgul oldu. Ne vakit ki iyice yoruldu, başı ağrımaya başladı; o zaman kalemini bıraktı masaya. Hazırlığını yapıp dışarıya çıkacaktı. Altına lacivert kot pantolonunu, üzerine gece siyahı kazağını giydi. Bordo montunu da ihtiyaten yanına aldı. Beşiktaşlı şalını da boynuna geçirdiğinde kendini tamam hissediyordu. Akşamüzeri güneş kızışmış, batmaya hazırlanıyordu. Öğlen vakti yavaş esen rüzgar, şiddetini artırmış ve daha serin esmeye başlamıştı. Bunun üzerine Furkan montunu giyindi. Evinin yakınındaki sahile doğru yol almaya başladı. Biraz yürüdü. Geldiği mevkide, sahile ulaşabilmek için yolun karşısına geçilmesi gerekiyordu. Fakat ne bahtsızlıktır ki arabalar birbiri ardına hızla ilerliyorlardı. Etrafına bakındı. Bebek arabalı bir anne, başında tek tük aklaşmış saç teli kalmış bir amca ve top oynayan birkaç çocuk onunla aynı kaldırımında idiler. Kendisinden başka karşıya geçmeye çalışan yoktu. Yüzü ekşidi, canı sıkın bir halde beklemeye devam etti. Kerem; otuz yaşlarında nazik, edepi ancak yalnız biridir. Etrafındaki insanların konuşma ve davranışlarını seviyesiz bulmuş, bundan ötürü geniş bir çevre edinememiştir. Ancak çalışkanlığı ve dürüstlüğü hasebiyle onu tanıyanlar pek sever. Bugün onun en mutlu günlerinden biriydi. Yüzünden resmen neşe akıyordu. Aydınlık bir güneş gibi, etrafına huzur saçıyordu. Nasıl mutlu olmazdı ki? Biricik kardeşinin düğünü vardı. Az sonra bütün hısım akraba ile arabalarına binecek, konvoy ile yola koyulacaktı. Her ne kadar konvoyu sevmese de, kardeşinin düğünü olduğu için ağzını açamamıştı. Biraz sonra arabalara bindiler. Diğer akrabalar başka araçlara binmişlerdi. Kerem yalnız kalmıştı. Bir an onu sevmedikleri için böyle olduğunu düşündü. Hemen silip attı kafasından bu düşünceleri. Hiç zamanı değildi. Yola koyuldular. İnsanların camlardan, yol kenarlarından meraklı bakışları arasında yolu yarılalılar. Derken çok ta kalabalık olmayan bir caddeye girdiler. Düz yol olduğu için hızlı gidiyorlardı. Aniden bordo montlu bir genç arabasının önüne fırladı. Refleksle direksiyonu kırıp genci ezmeyi başardı. Frene bastı, ancak arabası daha da hızlandı. Gaz ile freni karıştırmıştı. Bir garajın kapısına çarptı. Fakat çok sağlam olduğundan delememi. Arabadan dumanlar çıkıyordu, Kerem ise o şiddetle kafasını ön cama çarptı. Çatlamış camdan aşağıya doğru kanlar süzülüyordu.

Furkan acele ile Kerem'in önüne atıldıktan sonra, konvoy aniden fren yaptı ver tüm arabalar birbirine girdi. Yolun karşısına geçebilmişti Furkan. Arkasına baktığında kaputları yamulmuş koca bir arabalar yığını gördü. Çocuklar kazadan sonra hızla kaçışmışlardı, anne ise bebeğini sımsıkı tutuyordu. Yaşlı adam bayılmıştı. Furkan ise hepsini boş verip kaçmaya başladı. İçi korkuyla dolmuştu. Tenha ve karanlık ara sokaklardan geçti. Nihayet hareket edemez hale geldi, durdu. Nefes nefese kalmıştı. Ne yapması gerektiğini düşündü. Buluşacağı arkadaşları aklına geldi. Artık gelemezdi, onlara bir haber vermesi lazımdı. Telefonunu çıkarıp mesajlaşma uygulamasına baktı. Arkadaşlarıyla kurdukları grupta "yarınki" buluşmadan söz ediliyordu. Ağzı açık kaldı. Kazaya sebep olduğuna mı yansındı, yoksa bu kazayı sonraki gün olan buluşma için yaptırdığına mı?

Fethi Eren Gürkan

Beyin göçü ?

Yazar: Muhammet Emin Kaplan

Öncelikle kısaca tanımlamak gerekirse beyin göçü çok iyi yetişmiş meslek ve bilim insanları ile uzmanların, bir başka ülkede yerleşip çalışmak ereğiyle, kendi ülkelerini bırakıp gitmesidir. Bildiğimiz üzere TÜİK son verilerine göre Türkiye'den göç %42,5 oranında artmış. Rakama vurulduğu zaman 253 bin 640 kişiye tekabül ediyor. Bu da demek oluyor ki beyin gücümüzü zamanla yitiriyoruz, harekete geçmeliyiz. Şimdi neden ya ne olacak sanki diyebilirsiniz. Şöyle ki beyin göçünün her şeyde olduğu gibi birtakım sonuçları nedenleri vardır. Bunları 6 grupta inceleyecek olursak:

III) Eğitim Sistemindeki Çarpıklıklar

- Kişi başına (11,2 \$) en az eğitim harcaması yapan 5. ülke olmamız,
- Eğitim harcamasında 109 ülke içinde 105. sırada yer almamız,
- Ulusal gelirden eğitime ayrılan pay Dünya ortalaması %5.2 iken bizde %2.2 olması,
- Kalıcı milli eğitim politikası yokluğu,
- Eğitimde fırsat eşitsizliği oluşu.

I) Ekonomik Nedenler

- Düşük ücret politikası varlığı,
- Vergi oranlarının yüksek olması,
- Ekonomik istikrarsızlık varlığı,
- Gelecek endişesi olması.

II) Bilim ve Teknoloji Politikalarındaki Yanlılıklar

- Ar-Ge'ye önem vermeme,
- Bilim ve teknolojiye değer vermeme,
- Fikir üretiminin ve buluşun para etmemesi ve desteklenmemesi,
- Ar-Ge alt yapı eksikliği,
- Ar-Ge yatırım teşvik azlığı,
- Ar-Ge yatırım yardımı azlığı,
- Ar-Ge vergi indirimlerinin yetersizliği.

IV) Politik-Siyasal

- Etnik köken farklılığı/ayrılığı oluşumu,
- Siyasal istikrarsızlık oluşumu,
- Siyasetin iş hayatına girip, onu kontrol etmesi.

VI) Yabancı Dilde Eğitim

- Yabancı dilde eğitim beyin göçünde katalizör görevi görmesi,
- Yabancı dilde eğitim batıya bedavaya insan kaynağı üretmeye yardımcı oluyor.

V) İşsizlik

- Üniversite mezunlarının %70'inin meslekleriyle ilgisiz işlerde çalışması,
- En fazla işsizliğin Üniversite mezunları arasında olması,
- İş bulamama.

Peki ne yapılmalı, mevcut durum şu şekilde eğitilmiş insan sermayesinin fakir ülkelerden akışı/kaçışı batı dünyasının bilim ve ekonomisini artırırken, göç veren ülkelerin gelişmelerini yavaşlatmakta/engellemektedir ki bizim amacımız gelişmektir. Ayrıca bundan yola çıkarak beyin göçünün az gelişmişlikle özdeşleştiğini söyleyebiliriz. Beyin göçünü engellemek/kontrol etmek sadece gelişmekte olan ülkenin elinde değildir. Gelişmiş ülkelerdeki iş ve fırsat olanakları olduğu ve daha iyi bir gelecek sunulduğu sürece beyin göçü kaçınılmaz olarak devam edecektir. Yapılacak en iyi iş bunu minimuma indirmektir. Ülkemiz insanların refah düzeyini artırmak ve yaşam kalitesini yükseltmek bilim, teknoloji ve buluş yeteneğimizin yükselmesine bağlıdır. Bu da ancak yetişmiş beyinlerle başarılabilir. En önemli yatırım eğitilmiş insana yapılan yatırımdır. Refah seviyemizi ancak teknoloji üreterek artırabiliriz. Bunu da bilime, teknolojiye, Ar-Ge'ye ve yetişmiş beyin gücüne gereken önem verilerek başarabiliriz. Ülkemizde beyin göçünü tersine çevirecek akımların acilen güçlendirilmesine ihtiyaç vardır. Bunun için Ar-Ge'ye önem verilip, Tekno-Parklar ve Araştırma Merkezleri kurulup verimli işletilmesinde ve Üniversitelerin cazip hale getirilmesinde yarar vardır.

ÇOCUKLARA KİTAP OKUMA ALIŞKANLIĞI KAZANDIRMAK

Teknoloji ile erken yaşta tanışan çocuklara hareketsizce duran kitapları sevdirmek eskisi kadar kolay değil ama bir yandan da hepimiz çocuklar kitap okusun istiyoruz. Birçok değişik oyun, oyuncak, teknolojik alet arasından sıyrılarak bir çocuğun ilgisini çekebilecek bir kitabı seçmek ne kadar da güç değil mi?

Aslında uzun uzun düşünmeye gerek yok. Zira en doğrusunu yine çocuklar biliyor. Kitapla dolu bir odada, kitapları ellerine alıp inceleyen bir çocuk genellikle en isabetli seçimi yapıp bir tanesinin içine dalıyor. Bu seçimlerin isabetlilik oranı da yaş küçüldükçe artıyor. Ama yine de okumayı, kitapları çocuklarına sevdirmek isteyen anne babalara birkaç öneri:

Okumak ve çocuklara okuyan ebeveyn modeli olarak gözükmek onlarda heves uyandırabilir ancak okuma işi ona ayırdığınız zamanı kısıtlıyor ve kitap aranızda bir engel oluşturuyor ise tam tersi bir etki yapabilir, bu nedenle bu noktada dikkatli olmanız önemlidir. Evde televizyon ve bilgisayar ile vakit geçirmeyi çocuğun yatma saatinden sonra tercih etmek ve çocukla birlikteyken ortaklaşa kitap okuma zamanları yaratmak kitap okuma hevesi oluşturmada etkili olacaktır. Kitap seçmek için kitap almaya birlikte gitmeye, kitap seçiminde çocuğunda isteklerini göz önünde tutmaya dikkat etmeliyiz. Kitap seçerken çocuğa kitapları incelemek için fırsat tanınması, sabırlı davranılması önemlidir. Kitabın yazarının ve resimleyeninin daha önceki çalışmalarının biliniyor olması, seçim yaparken daha rahat olmayı sağlayacaktır. Kitabın saygın bir yayınevi tarafından yayınlanıyor olması da güvenilirliğini arttıracaktır. İyi seçilmiş bir kitabın çocuğun ilgi alanında uzun süre kalacağı düşünülürse kitabın malzeme kalitesi, kolay yıpranmaması özellikle yaş küçüldükçe önem kazanır. İyi resimlenmiş ama kötü yazılmış kitaplar bizi tuzağa düşürebilir. Çocuğunuza alacağınız kitapları mutlaka okuyun. Sadece kapak ve resimler yanıltıcı olabilir. Okumayı yeni öğrenen çocuklara küçük yazılı ve okuyabileceğinden uzun kitaplar almak yerine büyük ve okunaklı yazılmış, kolayca bitirebileceği kitaplar seçmek gerekir

Çocuklar için yazılmış hikaye, öykü ve masallarda Türk dili iyi kullanılmış olmalı, hikaye kolayca akmalıdır. Mümkünse sıra dışı, çocuğu kalıpların dışına taşıyacak ve yaratıcılığını kışkırtacak hikayeler seçilirse çocuğun hayata bakış yelpazesi genişleyecektir. Hayal dünyasının sınırları yoktur ama hayatın sınırları vardır. Çocuğun kitapla birlikte gerçek olmayana odaklanması ve sonrasında güvenli gerçeğe dönmesi, yaratıcı potansiyelini ve hayata kattığı yenilikleri arttıracaktır. "İyi"yi göstermenin yanı sıra "kötü"den de kaçınmayan, toplumun "iyi"lerinin aşırı derecede vurgulanmadığı "öğretici ders verici" olma dozunun kaçırılmadığı hikayeler çocuğa kendi doğrularını seçme hakkı tanıyacaktır. Kitap bir kültür taşıyıcısıdır. Bu nedenle geçmişti tanıtır, yeniyi sezdirir, yeni ufuklar açarsa değerlidir. Başka kültürlerde ortaya çıkmış değerli çocuk kitapları, çocuğa evrensel bir bakış açısı kazandırması, farklı kültür değerlerini tanıtmaya açısından yararlı olabilir. Ancak bu tür kitaplarda iyi çeviri yapılmış olması son derece önemlidir. Kitapların nasıl kaleme alındığı kadar nasıl resimlendirildiği de çok önemlidir. Çocuklar kelimelerden önce resimleri okumayı öğrenirler. Nitelikli bir şekilde kaleme alınmış bir kitap özenle resimlenmemişse hak ettiği ilgiyi göremeyebilir. Resimlemede önemli olan yazıdaki duygunun görsel olarak canlandırılmasıdır. Bu nedenle resimlerin bazen rengarenk olması, bazen birkaç renginin vurgulanması, bazen de siyah beyaz olması mümkün olabilir. Resimler ne kadar sıra dışı, beklenmedik, şaşırtıcı, çocuğun var olan dağarcığı dışında olursa çocuğun yaratıcılığı o kadar kışkırtıcı olabilir. Resimler baktıkça yeni bir şeylerin keşfedildiği ayrıntılar ile dolu olursa kitap çocuğun ilgi alanında daha uzun süre kalacak ve zevk alma oranı yükselecektir. Anlatılanla resim iyi eşleşmiş olursa kitap bütünü ile seviyecek ve kalıcı bir yapıt olacaktır. Çok yalın ve sade bir anlatımla, temel bir duyguyu işleyen bir yazının karmaşık, bol renkli, ayrıntılı resimlenmiş olması bütünlüğü bozabilir. Kitap mutlaka çocuğun okuması ya da bilgi edinmesi için değildir. Kitap eğlenmek için, keyifli zamanlar geçirmek için de okunabilir. Özellikle küçük çocuklar için içeriğin eğlenceli olması önemlidir. Mutlaka bir ders vermesi, yeni bir bilgi edindirmek gibi görevi olması gerekmez. Sadece komik olan bir kitap da tercih edilebilir. Dünya ölçütlerinde ödül almış çocuk kitapları özellikle tercih edilmelidir. Çünkü bu kitaplar çok ciddi kriterlere bağlı olarak seçici kurullar tarafından ödüle layık bulunmuş eserlerdir.

-Canannur Taze 11-A 778

Uyku

Uyku tüm memelilerde, kuşlarda ve balıklarda gözlenen doğal dinlenme biçimidir. Bu canlılar günlük işlevlerini gerçekleştirebilmek için uykuya ihtiyaç duyarlar. Uyku tam anlamıyla şuarsuzluk olarak nitelendirilemez. İnsanlarda yeterli uyku alınmaması unutkanlık, asabiyet, dikkat dağınıklığı gibi sorunlara neden olabilir. Ayrıca gereğinden fazla uyku depresyon gibi rahatsızlıklardan kaynaklanıyor olabilir. Uyku bozukluğu kimi insanlarda kronik hale gelip çok büyük sorunlara neden olabilmektedir. Uyku insan ömrünün en az 1/3'ünü oluşturur. Vücudun dinlenmesini ve beynin bir gün önce aldığı bilgiyi işlemesini sağlar. Uyku, 24 saatlik döngüde doğal olarak yerini almaktadır. Kişinin kolaylıkla uyandırılabilirdiği, değiştirilmiş bilinçlik halidir. Kişilerin uykudaki davranışlarını ve EEG kullanarak onların beyin dalgalarını inceleyen bilim insanları, uyku sırasında gerçekleşen olaylara dair kanıtları ortaya koyarlar. Uyanırken ya da uyurken beyin dalgaları, beyindeki milyarlarca nöronlar arasındaki elektrik trafiği sonucunda üretilir. Uyku aynı zamanda hafızanın yeniden yapılandırılması ve psikolojik yenilenme için gereklidir.

Yaygın olarak kullanılan uyku çeşitleri:

1-Tek Fazlı Uyku (Monophasic Sleep)

Tek fazlı uyku, dünyadaki çoğu insanın gerçekleştirdiği ve insanlar tarafından "normal" olarak nitelendirilen, günün bir bölümünün uykuda diğer bölümünün uyanık olarak geçirildiği uyku türü. Akşam yat, sabah kalk şeklindeki 8 saatlik bu uyku günün %33.3'üne denk geliyor. Şu an benim yaptığım uyku ve yapmaya da devam edeceğim uyku çeşidi çünkü öğlen uykusu uyuma şansım bir öğrenci olarak çok mümkün değil.

2-İki Fazlı Uyku (Biphasic Sleep)

Tek fazlı uykunun üzerine bir de öğle uykusuna yatarsanız eğer bu da Biphasic Sleep oluyor. İki fazlı uyku sistemi, özellikle üniversite öğrencileri arasında sıklıkla uygulanan bir uyku sistemidir. 4.5-5 saatlik gece uykularını destekleyen 90 dakikalık bir akşamüstü uykusu sistemin temelini oluşturur. İki fazlı uyku döngüsü, uygulaması kolay ve tek fazlı uykuya göre daha etkili bir sistemdir.

3-Çok Fazlı Uyku ya da Da Vinci Uykusu (Polyphasic Sleep-Da Vinci Sleep)

Çok fazlı uyku, kısaca uyku halini bölme durumu. Yani yat-kalk olayı bu uykuda sıklıkla tekrarlanmakta. Uygulaması oldukça zor olduğundan pek tercih edilmemekte ama başarılılabildiğinde de yaşam kalitesini fazlasıyla yükselttiği anlaşılmış bir uyku türüdür.

Hayallerimize Yakın mıyız: MARS

Mars, diğerk adıyla Kızıl Gezegen. Bilim ve teknoloji tarihi boyunca yıldız, gezegen, uzay, astronomi her zaman insanların ilgisini ve merakını cezbetmiştir. Şüphesiz bunların başında da Mars geliyor. Peki, neden Mars? Aslında bunun cevabı çok basit. Güneş Sisteminde Dünya'ya en çok benzeyen gezegen Mars, şöyle ki: Dünyada okyanusların kapladığı alanı çıkarırsak Mars'a çok benzer bir yapı ortada kalacaktır. Bunun dışında Dünyaya benzemese bile olumlu özellikleri de bulunmaktadır. Ay'ın atmosferi yer çekiminin az olması sebebiyle uzaya karışmışken Mars'ın atmosferi yerli yerinde durmaktadır ve bu atmosferi yaşanılabilir hâle getirmek için algler kullanılabilir. Vücudumuz için yer çekimi kuvveti de önemlidir çünkü dolaşım ve destek hareket sistemimizi etkilemektedir. Dünyanın ki kadar muhteşem olmasa bile Mars'ın yer çekim kuvveti de yaşanılabilir düzeydedir. Marsa gitmek için önemli olan bir diğerk sebepse Marsta çok değerli madenlerin olmasıdır. Bütün bu sebepler insanların aklına "2.Dünya olabilir mi? " sorusunu getirmektedir. Ve bu soruya cevap bulmak için iki yılda bir fırsat elimize geçmektedir çünkü Mars ve Dünya Güneş yörüngesinde iki yılda bir birbirlerine en yakın duruma gelir.

Marsla alakalı çalışmaları özellikle Sovyetler Birliği ve ABD yürütmüştür. 1971 Sovyetler Birliği Mars Projesi ile ilk kez Mars'a bir araç iniş yapmıştır fakat 14.5 saniye sonra araçla bağlantı kopmuştur. 1976'da ABD Viking Misyonu ile Mars'a araç indirilmiş ve 6 yıl boyunca kullanılmıştır. ABD, Perseverance ile 9 kez başarılı şekilde Mars'a uzay aracı gönderen tek ülke olma özelliğine kavuştu. "InSight" ve "Curiosity" isimli iki uzay aracı halen Kızıl Gezegen'in yörüngesinde çalışmalarına devam ediyor. Biraz daha günümüze doğru gelecek olursak Elon Musk, 2027'de mürettebatlı olarak Mars'a gitmeyi hedefliyor. 2030'ların sonuna kadar insanları Kızıl Gezegene yerleştirme nihai amacıyla 2021 yılında gerçekleşecek 3 uzay görevi de benzersiz ve heyecan verici olacak.

Mars'a gönderilen uzay araçları zamanının en ileri teknolojisiyle üretilir. Görev süreleri genellikle çok uzun olur. Başarıyla Mars'a gidebilenler yıllarca görev yapar. Örneğin 2001'de gönderilen Mars Odyssey adlı uydu 20 yıldır çalışıyor. Bu uzay araçlarının yürüttüğü araştırmaların bir amacı gezegenin bugünkü ve geçmişteki yapısını ortaya çıkarmaktır. Bir başka amaç da Mars'ta günümüzde yaşayan ya da geçmişte yaşamış canlılar olup olmadığını keşfetmektir. Yapılan araştırmaların sonucunda Mars'ın ayrıntılı bir haritası çıkarılmıştır. Kutuplarında ve yüzey altında donmuş halde su bulunduğu anlaşılmıştır. Çok az miktarda su da su buharı olarak atmosferde bulunur. Milyarlarca yıl önce gezegenin büyük bölümünü kaplayan sığ bir okyanus olduğu, karalarda akarsuların ve göllerin bulunduğu anlaşılmıştır.

İnsan nüfusu kontrolsüz bir şekilde her gün artmaktadır. Bu hızla giderse doğal kaynaklar bize yetmemeye başlayacak ve doğal kaynak paylaşımı için dünya savaşları yeniden patlak verecektir. Günümüz teknolojisinde böyle bir savaş Dünya'nın felaketiyle sonuçlanacaktır. Bununla birlikte dünya her geçen gün daha fazla kirlenmekte ve zarar görmektedir. Birçok hayvan ve bitki türü yok olmanın eşiğine gelmiş durumdadır. Ekolojik denge yavaş yavaş bozulmaktadır ve Dünya her geçen gün daha az yaşanılabilir bir yer haline gelmektedir. Bunlardan dolayı her türlü ihtimalle karşı 2. Bir yaşanılabilir gezegen ihtiyacımız doğmuştur.

İşte tam da bu dönemde ABD'li girişimci Elon Musk'ın planlarında bir terslik olmazsa, insanlık 2024 yılında Mars'ta kolonileşmeye başlayabilecek. Mars'a 120 kişi taşıyabilecek bir uzay gemisi ve yeni bir roket geliştirdiklerini açıklayan Musk, SpaceX'in enerji, madencilik ve yaşam destek sistemlerinin yerleştirilmesini sağlayacak iki uzay gemisini en geç 2022 yılına kadar Kızıl Gezegen'e göndermeyi hedeflediğini belirtti. Musk, yaptığı açıklamada "Mars'ta kendi kendine yeten bir şehir yaratmayı hedeflemenin yararlı olacağını düşünüyorum. Bu hedef olmalı; sadece birkaç kişi veya bir üs değil, kendi kendini idame ettiren bir şehir" ifadelerini kullandı. Öte yandan nükleer bir yıkım dahil herhangi bir sebeple Dünya'dan tedarığın gelmemesi halinde Mars kolonisinin yok olup olmayacağını test etmenin önemli olduğunu belirten Musk, "3. Dünya Savaşı'ndan önce ya da sonra Mars'ta kendi kendine yeten bir şehir yaratabilecek miyiz? Umarım 3. Dünya Savaşı asla çıkmaz, ancak sonra bunu gerçekleştirme olasılığı düşük" dedi. NASA ise şimdilik uzay gemisi ve çeşitli cihazlar göndermekle yetiniyor. Fakat görünen o ki Mars, bizler için bir gezegenden çok daha fazlasını ifade etmektedir.

Marsa yolculukta bizleri bekleyen bazı zorluklar vardır. Bunlar gerek fiziksel gerekse mental olarak bizi yoracak zorluklardır. Mars'ta geçirilebilecek yolculuk sırasında dünyadan uzaklaştıkça iyonlayıcı ışınların daha güçlü hale gelmesi nedeniyle radyasyon tehdidi bulunuyor. Uzay aracının duvar kalınlığı bu radyasyonu engellemek için yeterli değil. Aleksandr Smolejevskiy, Mars'ta insan vücudunu tehdit edebilecek radyasyon düzeylerinin incelendiğini söyledi. İlk bakışta makul radyasyon düzeyi aşılmıyor gibi görülüyor. Ancak Aleksandr Smolejevskiy, her şeyin bu kadar parlak olmadığını söyledi. Öncelikle yolculuk Mars ile Dünya'nın birbirine en yakın oldukları zamanlarda bile 520 gün sürüyor. İkinci olarak, sadece hesapta olmayan herhangi bir olayın gerçekleşmediği hallerde günde 1 milisievert radyasyon düzeyine maruz kalınır. Fakat Güneş'in etkinliği hesapta olmadığı halde aniden artabilir. Yerçekiminin neredeyse tamamen ortadan kalkması nedeniyle uçuş sırasında vücuttaki kaslar zayıflayabilir. Buna kalp kasları da dâhil. Ayrıca uzayda kalınan süre ne kadar artarsa kemik dokuları da o kadar zarar görüyor. Mars'tayken iyonlayıcı ışınlar üzerinizde etki göstermeye devam edecek. Bu durum bilişsel fonksiyonlarınızda gerilemeye neden olabilir. Mars'a inenler, sorumlu oldukları sistemleri yönetemeyecek, hatta ne yapacaklarını tamamen unutacak hale gelebilir. Bütün bu zorluklara rağmen Mars konusundaki bu ısrar neden, gitmeye mecbur muyuz yoksa fazla mı meraklıyız?

Mars'a yolculuğun bir de toplumsal boyutu var ve insanları en çok etkileyecek o olacak gibi duruyor. Amerika ve Sovyetler Ay'a insanlı iniş için kıyasıya bir yarışın içine girdiler. Bu yarışın galibi Amerika oldu. Elde edilen bilgi ve teknolojiler Amerikan şirketlerinin dünyanın en büyükleri olmasında önemli rol oynadı. Ancak özellikle son 10 yılda Çin'in gelişimi dünyadaki dengeleri çok etkiledi. Mars'a giden ülke önümüzdeki en az bir asırda dünyanın ekonomik hakimi olacak gibi görünüyor. İşin bu para boyutunu geçecek olursak hepimizin bildiği üzere Dünyamız ölüyor. İnsanoğlu artık bu gezegene zarar veriyor. Belki de Mars bizlere kaynaklarımızı daha verimli ve tutarlı kullanmayı öğretecek ve hatta gelecek için daha güzel bir yaşam alanı bırakmamızı sağlayacaktır.

Kaynakça

www.fikirturu.com www.kumbaradergisi.com

feveranl | mayıs 2021

www.dw.com www.sputniknews.com

Abdolvahap Gül 11-A 725

AFFEDERSİNİZ YÜZÜNÜZ HIÇ TANIDIK DEĞİL

Evinize gittiğinizde kimseyi tanıyamadığınızı düşünün ya da aynaya baktığınızda karşınıza çıkan kişiyi ilk defa gördüğünüzü. İşte prosopagnozi...

Eylül Beyza Gürel - 721

Prosopagnozi(Yüz Körlüğü) nedir?

Yüz körlüğü olarak da bilinen Prosopagnozi, yüz kimliğinin tanınmasında bir bozulmaya sebep olan nörolojik bir hastalıktır. Yüz körü olan kişiler genellikle aile üyelerini, yakın arkadaşlarını ve hatta kendilerini tanımakta zorluk çeker.

Bozukluğun şiddeti, yüz özelliklerinin ince bir şekilde bulanıklaşmasından, yukarıdaki senaryoda anlatıldığı gibi yüzleri, hatta kişinin kendi yüzünü bile tam olarak tanımamasına kadar değişebilir. Prosopagnozi bozukluğu bulunan insanlar, genellikle bir insanın vücut büyüklüğü, şekli, ses veya kıyafet tarzı gibi tanınabilir olmasını sağlayan diğer özelliklerine odaklanarak rahatsızlıklarıyla başa çıkmayı öğrenir. Hatta çoğu kişi, sesi duymadan önce vücut yapısı ve kıyafetlerden hızlı bir şekilde kişinin kim olduğunu anlayabiliyor. Bu kişilerin en yaygın şikâyetlerinden biri, televizyon şovlarının ve filmlerin konularını takip etmekte zorlanmalarıdır. Çünkü karakterlerin kimliğini takip edemezler.

Yüz körlüğü hastalığı doğuştan mı, yoksa sonradan mı ortaya çıkıyor?

Yüz körlüğü hastalığının iki çeşidi bulunmaktadır. Bu hastalığın neredeyse tamamı, genellikle kafa travması, felç veya beynin dejeneratif hastalıkları nedeniyle oluşan beyin hasarından kaynaklanmaktadır. Bu bireylerin önceden normal yüz tanıma yetenekleri varken sonradan bu yetenekleri kaybolmuştur. Ancak doğuştan gelen vakalar da vardır. 2006 yılında yapılan bir araştırma, Dünya nüfusunun yaklaşık %2'sinin bu bozukluktan muzdarip olduğu tahmininde bulundu.

Hastalığın tedavisi var mıdır?

Teşhisi zor olan yüz körlüğü hastalığının tedavisi de bulunmamaktadır. Hastaların kaliteli bir yaşam sürmesi için bazı nöroloji uzmanları çalışmalarına devam ediyorlar..

CARLOTTA'S FACE

YÖNETMENLER: VALENTIN RIEDL - FRÉDÉRIC SCHULD

'Başka Bir Gezegendenmiş Gibi: Boo James'

51 yaşındaki Galli Boo James de bir prosopagnozi hastası. 2019 yılında BBC ile yaptığı bir röportajda hastalığı ile ilgili düşüncelerini ve hayatına etkileri ile ilgili şunları dile getirdi:

Boo yıllarca "başka bir gezegendenmiş gibi" hissettiğini söylüyor. "Bunun üzerine oturup düşünmek, çok stresli ve duygusal açıdan rahatsız edici.

Dolayısıyla, düşünmemeye çalışıyorum. Çok zor bir iş. Dışarıda olduğunuz bir günü sürekli biriyle konuşup konuşmamanız gerektiğini düşünerek geçirmek, fiziksel ve duygusal açıdan tüketen bir şey" diyor. Boo, hayatının büyük kısmı boyunca, prosopagnozi diye adlandırılan rahatsızlığından habersizdi ve insanları tanıyamayınca ortaya çıkan "sosyal gariplikten" kendisini sorumlu tutuyordu. "Bu durumu açıklayacak bir yol bulmalıydım. İyi açıklayamıyordum, sadece insanların yüzünü hatırlamakla uğraşmadığım için kendimi suçluyordum" diye konuşuyor ve ekliyor: "Sanki bir tür tembellik gibiydi: İnsanları tanımak istemiyormuşum, hatırlayacak kadar ilgilenmiyormuşum, kusur da bendeymiş gibi düşünüyordum." Ancak Boo, kendisindeki sorunu 40'lı yaşlarının başlangıcında hastalığı televizyondan öğrenince anladı. "Ancak o zaman, insanları tanıyamamamın, beynimdeki fiziksel bir durumdan kaynaklandığını anladım" diyor: "Hemen kendimi daha iyi anlamaya, kendimi affetmeye ve meseleye farklı bir açıdan bakmaya başladım."

Peki yüz körlüğü olanlar yüzleri nasıl algılıyor? Boo, bunu tanımlamanın zor olduğunu söylüyor. "Yüzleri parça parça görüyorum. Bir burun olduğunu, gözleri, ağzı ve kulakları görüyorum. Ama beynimin bunları birleştirip ortaya bir yüz görüntüsü çıkartması çok zor oluyor" diyor.

Yüzleri Tanıyamayan Bir İnsanın Hikayesi: Carlotta's Face

Yönetmenliği sinirbilimci Valentin Riedl ve animasyoncu Frédéric Schuld tarafından yapılan beş dakikalık kısa film Carlotta's Face bu bilişsel bozukluğa sahip bir kadının hikayesini işliyor. Animasyonları ve yaklaşımı ile izleyici içine çeken kısa film insanların dünyayı farklı algıladığına dikkat çekmeye çalışıyor. Filmde yüzleri ayırt etme konusunda zorluk çeken Carlotta'un deneyimleri anlatılırken on insanların ayırt etme konusunda izlediği benzersiz yol da işleniyor. Yönetmen Riedl film ile birlikte beyin ve yüz hastalığı hakkında bilgisinin büyük ölçüde arttığını ifade ediyor. İnsan beyninin gizemlerini ortaya çıkarmayı hedefleyen ikili animasyon filmin bilimsel bir makaleden daha fazla dikkat çekeceğini ve insanların da bu konuda bilinçleneceğini düşünerek projeyi gerçekleştirdiler.

2018 Manchester Animasyon Festivali'nde ilk kez gösterilen Carlotta's Face bu zamana kadar 200'ün üzerinde festivalde gösterildi. İlham verici hikayesi, kurgusu, animasyonları ve kendine özgü görsel tarzı ile 33 uluslararası festivalden ödülle döndü. Şimdi 50'li yaşlarında olan Carlotta her sabah uyanıp aynaya baktığında tanımadığı bir kadını görmeye devam ediyor. Ancak üretime geçip portre çizmeyi keşfettiğinden bu yana kendi yüzü ile bağlantı kurmayı başarıyor. Otoportreleri Münih'teki yerel bir sanat galerisinde sergileniyor. Yönetmenler Valentin Riedl ve Frédéric Schuld, Carlotta'un hikayesini "Lost in Face" ismiyle 2020 yılında uzun metrajlı bir film olarak da yayınladılar.

Elektrik Bataryaları (Piller)

Pil, kimyasal enerjinin depolanabilmesi ve elektriksel bir forma dönüştürülebilmesi için kullanılan bir aygıttır. Piller, bir veya daha fazla elektrokimyasal hücre, yakıt hücreleri veya akış hücreleri gibi, elektrokimyasal ağıtlardan oluşur.

Bilinen en eski insan yapımı piller, Bağdat Pilleridir. MÖ 250 ve M.S. 640 yılları arasında yapıldığı tahmin edilmektedir. Pillerin gelişimi, 1800 yılında İtalyan fizikçi Alessandro Volta tarafından geliştirilen Voltaik (Voltaic) pil ile başlamıştır. Dünya çapında pil endüstrisi (2005 yılı yaklaşık değeri) 48 milyar A. B. D doları ciroya sahiptir.

Pillerin bir araya gelerek oluşturdukları pil gruplarına "Batarya" denmektedir. 1960'lardan önceki lambalı radyo alıcılarında yaygın olarak kullanılmakta idi. Günümüzde ise taşınabilir bilgisayarda yaygın olarak bataryalar kullanılır. Cep telefonlarında ise, yeni çıktıklarında 3 hücreli bataryalar kullanılmakta idi. Ancak şu anda neredeyse tüm telefon modellerinde tek hücreli Lityum iyon piller kullanılıyorsa da, alışkanlık sebebi ile bunlar da hatalı olarak "batarya" diye adlandırılmaktadır.

Çeşitleri

Şarj edilebilen (tekrar kullanılabilen) piller: Bu tür pillerde elektrik üretiminin pil içinde sebep olduğu kimyasal reaksiyonun ters yönde elektrik verildiğinde ters yönde kimyasal reaksiyon olarak gerçekleştirilmeye müsait olanlardan seçildiği pillerdir.

- Kurşun-asit pil - Araçlar, alarm sistemleri ve kesintisiz güç ihtiyacı olan yerlerde kullanılır.
- Lityum-iyon pil - Oldukça yaygın olan türdür. Yüksek şarj yoğunluğu vardır. Dizüstü bilgisayar, cep telefonları, müzik çalarlar ve daha birçok taşınabilir elektronik cihazda kullanılır.

Kullanıldıktan sonra işlevini yitiren (şarj edilmeyen) piller: Bu tür pillerde elektrik üretiminin pil içinde sebep olduğu kimyasal reaksiyonun ters yönde elektrik verildiğinde ters yönde kimyasal reaksiyon olarak gerçekleştirilmeye müsait olmadığı pillerdir.

- Çinko-karbon pil - Düşük maliyetli - az enerji gerektiren uygulamalar için.
- Çinko-klorid - Çinko-karbon pilden biraz daha uzun ömürlüdür.

Tehlikeleri

250 yıllık gelişiminden beri piller en pahalı enerji kaynakları arasında yer almaktadır, ayrıca bünyesinde çok pahalı ürünler hatta bazen cıva, kurşun, nikel gibi riskli kimyasallar bulundurmaktadır. Bu yüzden günümüzde kimyasal madde içeriği olduğu için insan metabolizmasını etkilemekte ölümcül sebeplere neden olmaktadır. Piller yutulduğunda tehlikeli ve ölümcül olabilirler. Artık çoğu bölgelerde kullanılmış pillerdeki toksit maddelerin geri kazanımı için geri dönüşüm düzenleri kurulmuştur.

Çevreye atılan atık piller çevre kirliliğine sebep olduğu gibi güneş ısısının etkisiyle patlama sonucu içindeki kimyasal maddelerin dışarı çıkması ile insan ve çevre sağlığı için risk taşımaktadır.

Pil ve batarya ile çalışan elektronik aletlerin ve özellikle elektrikli taşıtların enerji kaynakları da alışılmadık yeni tehlikeleri getirir. Piller üretim veya kullanımda zedelenip riskli hale gelebilir, doldururken veya kullanırken aniden yanabilir, enerji yoğunluğu yüzünden bu yanma patlama hızıyla ve söndürülemez şekilde gelişebilir, cepteyken yanma vücutta yanıklara ve elektrik çapmasına sebep olabilir, kapalı mekanda doldurulurken yanan küçük bir pil, mekan kullanılamaz hale getirebilir, çarpışmış taşıtta kazazedeler için ezilme, sıkışma, kırık, kesik, patlama ve yanma tehlikelerinin yanı sıra elektrik çapması tehlikesi de söz konusu olabilir.

Sofie'nin Dünyası

İnsan, sürekli soru soran ve sorularına mantıklı cevaplar arayan bir canlıdır. Yaşamın her anında sorular sorulur. Ancak takdir edersiniz ki bu sorulardan en önemlisi neden yaşadığımız ve nasıl yaşadığımızdır. Bu sorulara elbette herkesin kendine göre bir cevabı vardır. Peki tüm yaşamını hayatın anlamını bulmaya adanmış insanların görüşlerini merak ediyor musunuz? Öyleyse felsefe tarihi üzerine yazılmış bu roman tam size göre.

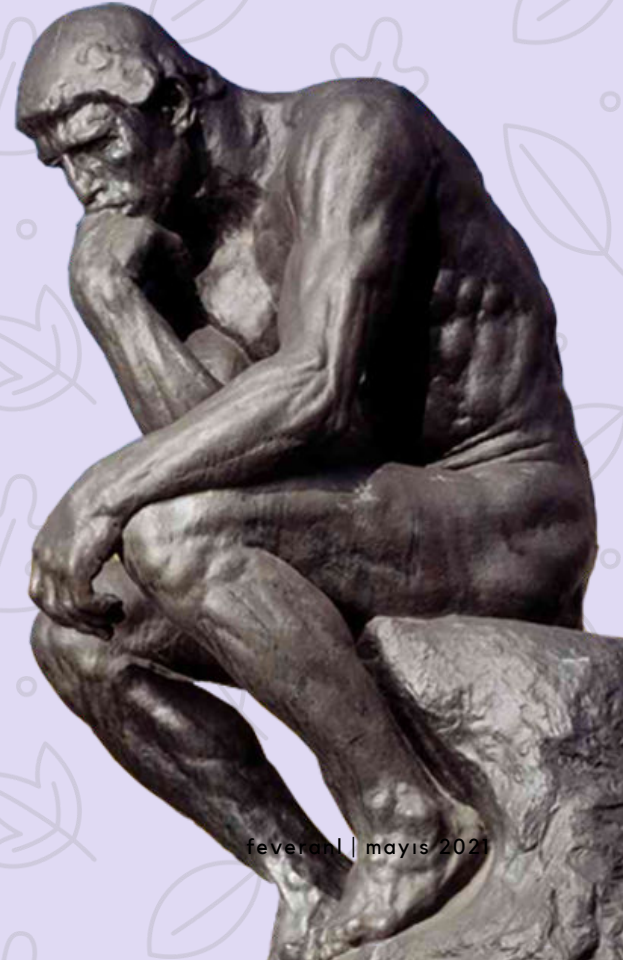

Amacı

Roman, felsefeye olan ilgiyi arttırmayı, okuru felsefe tarihi ile ilgili bilgilendirmeyi ve hayatı sorgulatmayı amaçlamaktadır. Yapmak istediklerini ustaca yapan roman okuyanı bilinmezliklerin içine atarak neden yaşadığını sorgulamaya itiyor.

Hikayesi

15. yaş gününü kutlamaya hazırlanan Sofie, posta kutusunda 'Kimsin sen?' yazılı bir kağıt bulur. Kendisini düşündüren bu soru ve ardından gelecek olan diğer sorular ile beraber gizemli bir felsefe kursu hem Sofie hem de okur için başlar.

Jostein Gaarder

Norveç'in Oslo şehrinde dünyaya gelen yazar, Annesinin çocuk kitapları yazarı olmasından dolayı küçüklüğünden beri kitaplara karşı ilgilidir. Düşünce Tarihi ve Dinler konusunda lisans yaptıktan sonra 10 yıl boyunca felsefe öğretmenliği yapmıştır. Öğretmenlik kariyerini bitirince Sofie'nin Dünyasını yazmıştır.

Kimler Okumalı?

Roman, tahmin edebileceğiniz gibi felsefe ile alakalı ve dolayısıyla felsefe ile ilgilenenlerin okumasını kesinlikle tavsiye ederim. Ancak romanın sade ve anlaşılır üslubundan dolayı ve felsefe tarihini 15 yaşında bir çocuğa anlatır gibi anlattığından felsefeye girmek isteyenler için de çok güzel bir kitaptır. Bana soracak olursanız bu romanı yalnızca felsefe ile ilgilenenler veya ilgilenecekler değil herkesin okuması gerekli. Fevkalade bir kurguya sahip gizemli hikayesi ve okurken size kazandırdığı erdemler ile okuyan kişinin zamanını çalmak yerine ona bir şeyler katan hacimli bir kitaptır. Kitap okumayı sıkıcı bulanlar için biraz uzun gelebilir ancak kısa bölümlerden oluşuyor olması ile o kitleye de hitap edebileceğini düşünüyorum ve okumanızı şiddetle tavsiye ediyorum.

Çince ve Öğrenilmesi

Dünyadaki her beş kişiden birinin anadili olarak konuştuğu Çince, tamamen ayrı birer dil olarak kabul edilebilecek kadar farklı "dilocik"lerden oluşmuştur. Bu yüzden Çincenin bir dil değil, bir dil ailesi olduğu iddia edilir. En çok konuşulanı Mandarin, yaklaşık 850.000.000 kişi tarafından konuşulur. Daha sonra Şanghay ve civarındaki 90.000.000 insan tarafından konuşulanı Wu Çincesidir. Göçmen topluluklarda en çok Kantonca kullanılır. Bunun sebebi göç eden Çinlilerin genelde güney kesimlerden olmasıdır. Bu dil, Çin-Tibet dilleri ailesinin koluna dahildir.

Çin dilinin zamanında Doğu Asya dilleri üzerinde etkisi çok olmuştur. Gerek yazı sistemi, gerek dil yapısı ile birçok uzak doğu ülkesinin dilini etkilemiştir. Çin dilinin Korece, Japonca, Vietnamca gibi dillerin üzerinde etkisi görülmektedir. Her ne kadar Vietnamca Latin harfleri ile yazılıyor olsa da Çince, Modern Vietnamca sözlüğünün %60'ını oluşturur. Japonca ve Korece ise Çin dilinden yazı sistemi olarak etkilenmişlerdir. Japoncanın Kanji karakterleriyle Çince karakterler, mânâları ve okunuşları Çince'den çoğu zaman farklı olsa da şeklen birbirlerine çok benzerler. Aynı şekilde Korece karakterler de Çinceye benzer; fakat bu benzerlik Japon dilindekinden biraz daha azdır. Korece kelimelerin çoğunun kökenini Çince kelimelerdir.

Çin yazısının ilk örnekleri Çin'in Shang Hanedanlığı döneminde, yaklaşık MÖ 1600 yıllarına ait Fal Yazıtlarıdır. Çin karakteri daha sonra Çin dışında Doğu ve Güney Asya'da Kore, Vietnam ve Japonya'da kullanılmaya başlanmıştır. 20. yüzyılda Kuzey Kore ve Vietnam, Çin karakterini kullanmayı tamamıyla bırakmışlardır. Bugün Güney Kore ve Japonya'da ise bu ülkeler kendi yazım sistemlerini geliştirmiş olmalarına karşın Çin karakteri hâlâ kısmen kullanılmaktadır.

Çin yazı karakterleri, alfabeden farklı olarak ses belirtmek için kullanılmaz; bir tür resim yazısından türemiştir. Bu nedenle farklı dillerde değişik seslerle okunabilir; ancak anlam değişmez. Bu sayede Çincenin yüzlerce farklı lehçesini konuşan Çinliler için tarih boyunca iletişimi kolaylaştıran bir araç olmuştur. Söz dizimi olarak Çince'den tamamen farklı dilleri konuşan Japonlar ve Koreliler ise temel dilbilgisi kurallarını öğrendikten sonra Çince Budist yazmalar gibi belgeleri okuyabilmişlerdir. Bu yönüyle Çin karakteri Uzak Doğu'da kültürel alışverişin temel taşıdır. Çin'de 1956 yılından sonra Basitleştirilmiş Karakterler kullanılmaya başlanmıştır. Buna karşılık Tayvan, Hong Kong ve Makao'da hâlen Geleneksel Karakterler kullanılmaktadır.

Peki Çinceyi öğrenmek neden bu kadar zor? Çinceyi zor kılan etmenlerin başında “Hanzi” denilen Çince karakterler gelmektedir. Hiçbir alfabeyle ait olmayan ve bilinen harf düzeninden farklı olan Çince alfabesi karmaşık şekillerden oluşuyormuş gibi duruyor. Ancak Çince öğrenilmeye başlanması ile birlikte bu karmaşık duran şekiller birer anlam ifade etmeye başlıyor. Her şeklin kendi içinde bir anlamı bulunuyor ve bu şekiller cümle içinde kullanılarak anlamlı metinler ortaya çıkartılıyor.

Çince öğrenmek için yapılması gereken ilk çalışma ise bu karışık gibi görünen şekilleri ezberlemek olacaktır. Görsel hafızaları güçlü olan kişilerin Çince harfleri ezberlemesi daha kısa sürecektir. Harfleri ezberlemek için belli sembollerin kullanılması ve kodlama yapılarak Çince harflerin öğrenilmesi tüm dil kursları tarafından uygulanan bir yöntemdir. Örneğin herhangi bir markanın logosunu gördüğümüzde markanın tüm ürünleri gözümüzün önünde canlanır. Çince harflerin de belli kodlamalarla ezberlenmesi ve cümle içlerinde kullanılması en doğru yol olacaktır.

Çince karakterler ile Latin harfleri karşılaştırıldığında dört farklı tonlama ortaya çıkıyor. Çincenin en zor yanlarından biri de bu tonlamaları doğru şekilde çıkartabilmektir. Tonlamaları tek tek ezberlemek ise hem sıkıcı hem de oldukça zorlayıcı bir yöntemdir. Çince dil çalışmalarında bilmeniz gereken nokta ise tonlamayı doğru şekilde yapmak için Çince duyduğunuz seslerin aynısını çıkartmaya çalışmak olacaktır.

Mesela yukarıda gördüğümüz resimdeki kelimelerin hepsi “ma” kelimesidir. Ancak hepsi birbirinden farklı bir tonla okunur ve farklı anlamlar taşır.

Bebekler dillerini öğrenmek için etraftan duyduğu sesleri taklit etmeye başlar. Bu sayede de bir süre sonra konuşmayı öğrenirler. Aynı sistem Çince öğrenirken de oldukça işe yarayacaktır.

Yabancı dilin öğrenilmesinde en etkili yöntemlerden biri dilin konuşulduğu ülkeye gitmektir. Kurslar, dersler ve diğer tüm eğitim materyalleri yerine dili yerinde öğrenmek en doğru seçim olacaktır. İngilizce öğrenmek için İngiltere, iyi bir Almanca için Almanya, Çinceyi çok iyi öğrenmek için ise muhakkak Çin’e gidilmesi gerekir.

Bir insan bir şeyi istedikten sonra karşısında hiçbir kuvvet duramaz ve kişi amaçladığı şeye eninde sonunda ulaşır. Dünya dilleri arasında oldukça zor olan ve öğrenilmesi de kolay olmayan Çince de diğer diller gibi öğrenilebilir ve bir süre sonra çok iyi bir seviyede konuşulabilir. Çincenin çok zor bir dil olduğu, öğrenilmesinin imkansız olduğu gibi rivayetlere aldırmandan Çince çalışılmasına hemen başlanabilir ve kısa süre sonra Çince öğrenilmiş olur.

Son olarak birkaç kolay öğrenme yönteminden bahsetmek istiyorum:

1- Bir dili öğrenmek için o dili bir zorunluluk gibi görmemek veya isteksiz olmamak lazım. O dili sevmek ve gerçekten o dili öğrenmek istenmeli.

2- Her dilin gramer yapısı veya kuralları birbiriyle aynı olmayabilir, mesela Çince ve Türkçe birbirinden epey farklı diller. Bu yüzden Çince öğrenirken "Bu kural Türkçede böyle değil." veya "Bunun böyle olması çok mantıksız." gibi düşüncelerden uzak durulmalıdır.

3-Hergün ne olursa olsun, 10 dakika bile olsa o dile zaman ayırın. Aksi takdirde o dili zamanla unutur ve öğrenemeyip o dile daha az ilgi duymaya başlarsınız.

4-Çinceye sürekli maruz kalın. Bir dile sürekli maruz kalmak bana göre o dili öğrenmekteki en önemli faktördür. Buna tavsiye olarak sürekli kullandığınız uygulama, oyun gibi şeylerin dilini değiştirebilirsiniz ve daha da ileri gidip belki Çin'e bile gidebilirsiniz.

5-Eğer dizi izlemeye veya müzik dinlemeye ilginiz varsa (muhtemelen vardır) Çince dizileri çift altyazılı izleyebilirsiniz. Aynı şekilde Çince müzik dinleyip o dilin Çince ve Türkçe sözlerinden faydalanarak o dile çalışabilirsiniz

Hazırlayan: Efe Erel

BUZ İKİZLER KİTAP İNCELEMESİ

Nihan Kurt IIA 625

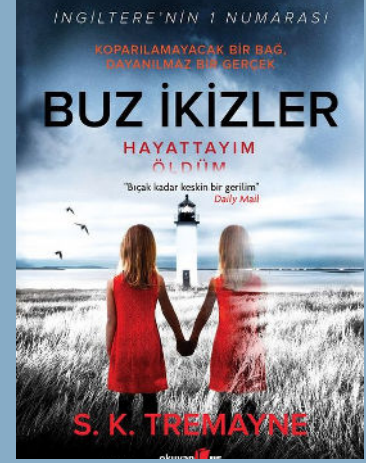
Kitabın adı: Buz İkizler

Yazar: S. K. Tremayne

Türkçeye çeviren: Selim Yeniçeri

Kitabın basıldığı yer/tarih: Avcılar–İstanbul/ Mart 2016

Sayfa Sayısı:392

OLAY ÖZETİ:

Camden, Londra’da yaşayan Sarah ve Angus Moorcroft ortalamanın üstünde sayılabilecek ekonomik durumları ve birbirinin tıpatıp aynı ikiz kızları ile çevreleri tarafından saygı duyulan ve imrenilen bir çifttir.

“Turistler onları işaret edip fotoğraflarını çekerdi. Tam anlamıyla ünlü birinin annesi gibiydim. Ah, şu sevimli ikizlerin annesi. Güzel köpeği olan. Bilirsin.”

Ama her şey ikizlerin büyükanne ve büyükbabalarının yazlığında olan bir kazayla tepetaklak olur. Bu talihsiz olaydan sonra hayatları yokuş aşağı yuvarlanan aile –artık sadece üç kişi– kendilerine Angus’un büyükannesinden miras kalan küçük, izole bir İskoç adasına taşınma kararı alırlar.

“Harika olacak Emmy, donmaz ya da açlıktan ölmezsek. Anladığım kadarıyla tavşanlar, samurlar ve foklar varmış.”

Bu karar ile birlikte hayatlarını yeniden düzeltmeyi umarken her şey kızlarının bir sorusu ile yeniden tepetaklak olur.

“Bana neden Kirstie deyip duruyorsun, anne? Kirstie öldü. Ölen Kirstie’ydi. Ben Lydia’yım.”

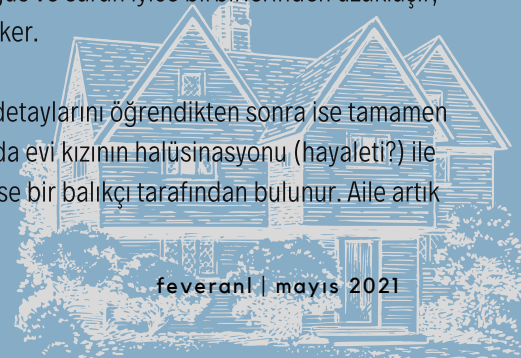
En başta bir karışıklık olduğunu kabul etmek istemeyen çift daha sonra bu durumdan şüphelenmeye başlarlar. Özellikle şüpheli davranan anne Sarah’ın şüpheleri kızının odasında ölen kardeşinin –çatıdaki kutulardan birinde olması gereken– bir oyuncakını bulması ile iyice artar. Kızının davranışlarını yakından takip etmeye başlayan Sarah, yaşayan kızının Kirstie değil Lydia olduğuna iyice inanır, hatta buna sevinir. Çünkü iki ebeveynin de bir favorisi vardır.

Yeni evleri olan Torran adasına taşındıktan sonra işler iyice karmaşıklaşır. Çiftin ilişkisindeki problemler gün yüzüne çıkmaya başlarken bazen Kirstie bazen Lydia bazen ise ikisi birlikte olduğunu iddia eden kızları işleri iyice zorlaştırır.

“Öldüğünü söyleyip duruyorsun ama benimle oynamak için geri dönüyor. Buradaydı, okuldaydı, benimle oynuyor, o benim kardeşim, ölmesi fark etmez, o hala burada, hala burada, ben buradayım, biz buradayız... Neden bizim öldüğümüzü söyleyip duruyorsun, biz ölmedik.”

Sadece bir kulübe ve deniz fenerinin bulunduğu, telefon hattının bile çalışmadığı adada Angus ve Sarah iyice birbirlerinden uzaklaşır, yanlış anlaşılmalara ise bu olanların üzerine tuz biber eker.

Sarah, Angus ve Imogen arasında geçenleri ve kazanın antidepresanlar yüzünden unuttuğu detaylarını öğrendikten sonra ise tamamen dengesizleşir. Bir fırtına –ki eğer Torran yani fırtına adasında iseniz ölümcüldürler– sırasında evi kızının halüsinasyonu (hayaleti?) ile terk eder. Fırtına sonrasında adaya dönen Angus evde sadece kızını bulur, karısının cesedi ise bir balıkçı tarafından bulunur. Aile artık sadece iki kişidir.

KİŞİ ÖZELLİKLERİ:

Sarah Moorcroft: İkizlerin annesi; sarı saçlı, mavi gözlü, yarı Amerikalı yarı İngiliz genç bir kadın. Dışarıdan sessiz ama aklında fırtınalar kopuyor. Aşırı şüpheli ve devamlı düşünüyor. Devamlı bir şeyleri ya da birilerini inceliyor olması gazeteci olmasından dolayı olabilir diye düşünüyorum. En başta biraz geçmişte yaşayan bir insan gibi gelse de aslında sadece yas tutan bir anne. Psikolojik açıdan dengesiz.

Angus Moorcroft: İkizlerin babası; koyu kahverengi gözlü ve koyu renk saçlı, İskoç bir adam. Genel olarak anlaşılması zor bir insan. Özellikle kızının ölümünden sonra öfke kontrol problemleri yaşıyor, hatta bu yüzden işinden oluyor.

Lydia ve Kirstie Moorcroft: Kitaba da adını veren tek yumurta ikizleri. Masmavi gözleri ve beyaza dönük sarı saçlarıyla tamamen aynılar. İkisi de hayattayken çok iyi anlaşılıyorlardı. Bütün hayatları boyunca birlikte olmaları –okulda ve evde, her daim– onları ayrılmaz bir ikili yapıyordu. Bu nedenle birinin ölümü diğerini çok derinden etkiledi. Ölenin hangisi olduğunu kitabın sonuna kadar anlamak mümkün değil.

Imogen: Sarah'nın en yakın –ve tek– arkadaşı. Sarah'nın akıllı doğasına karşılık şeytani bir doğası vardır. Hikayenin başında bana fazla iyi, gerçek olamayacak kadar iyi gelmişti. Hikaye ilerledikçe o davranışlarının bambaşka bir nedeni –suçluluk duygusu– olduğu ortaya çıkıyor.

MEKAN ÖZELLİKLERİ:

Hikaye İngiltere'de –yağmurlu ve kasvetli– başlasa da İskoçya'da devam ediyor. Öne çıkan mekanlardan Torran adası; telefonun ve internetin bile çalışmadığı, izole ve insanlar tarafından 'perili ada' olarak görülen bir yer. Adada bir kulübe ve deniz feneri hariç insan yapımı bir şey yok. Adaya ulaşım –eğer botunuz yoksa– zor, hatta neredeyse imkansız. Ancak ada İskoçya'nın en ünlü manzaralarından birine sahip ve en yabancı haliyle bile yüz binlerce dolar pahasında. Yaz geldiğinde çok güzel bir yer oluyor.

ZAMAN ÖZELLİKLERİ:

Kitap günümüzde geçiyor. Bunun yanında geriye dönüş tekniğiyle olaylar anlatıldığı için kitap aslında biraz da geçmişte geçiyor denebilir. Kimi zaman on dört ay önceki o kazaya kimi zaman ise ikizlerin doğumuna ve hatta çiftin tanışmasına kadar gidiliyor. Kitabın sonunda ise geleceğe, altı ay sonrasına atlama var.

ANLATICI:

Kitap kahraman bakış açısına sahip ve anlatıcı her bölüm Sarah ve Angus arasında değişiyor. Bu durum iki ebeveynin de olaylara karşı duruşunu ve duygularını daha kolay anlamamızı sağlıyor. Ayrıca kitabın devamlı aynı tempoda gitmesini engelleyerek kitaba akıcılık katıyor.

KİTABIN TÜRÜ:

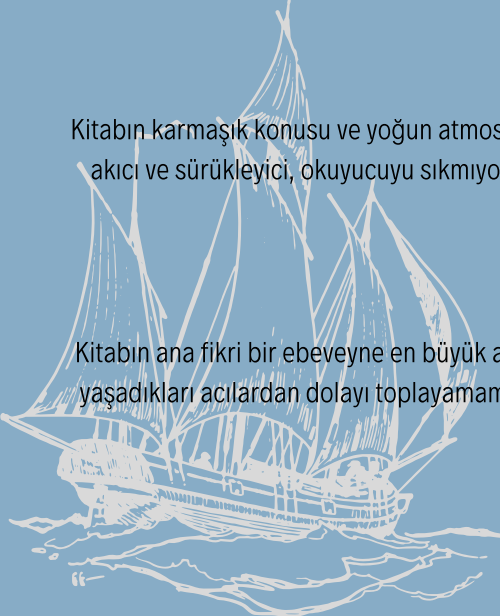
Buz İkizler gerilim türünde yazılmış bir roman. Tamamı ters köşeler ve ürpertici detaylar ile dolu olan bu kitap temposu ve atmosferi ile okuyucuların nefeslerini kesmeyi başarıyor. Sonuna kadar okuyucuyu diken üstünde tutan bu kitap aynı zamanda bir hayalet hikayesi.

KİTABIN ANLATIM ÖZELLİKLERİ:

Kitabın karmaşık konusu ve yoğun atmosferine karşı gayet yalın, basit ve anlaşılır bir dili var. Her kitleden okuyucuya hitap etmekte. Kitap akıcı ve sürükleyici, okuyucuyu sıkımsıyor. Gerek konusu gerekse dili açısından özgün bir kitap olan *Buz İkizler* yazın çevrelerince de bu konuda çeşitli övgüler almıştır.

ANA FİKİR:

Kitabın ana fikri bir ebeveyne en büyük acıyı verebilecek şeyin çocuğunun ölümü olduğudur. Kızlarının ölümünden sonra yıkılan ailelerini yaşadıkları acılardan dolayı toplayamamış bir çift ve kendi acılarıyla uğraşırken iki ebeveyninin arasında kalan bir çocuğun hikayesi *Buz İkizler*.

PARFÜM TARİHİ

Fransızlar parfüm kelimesini, ilk başta tütsüden çıkan kokuları isimlendirmek için kullanıyorlardı. Parfümün tarihte karşılaştığımız ilk formu tütsüdür. Mezarlardaki hiyeroglifler Mısırlılar ve Mezopotamyalıların M.Ö. 3000'den itibaren parfüm ürettiklerini gösteriyor. Modern parfümün babaları olduğu düşünülen Mısırlı rahipler, tanrılara adadıkları kurbanların kokusunu gizlemek için aromatik reçineler kullanıyorlardı. Tütsü yakmanın tanrılarını memnun ettiğine inanıyorlardı ve güneş tanrısı Ra'nın yeraltı dünyasından güvenli bir şekilde dönmesini sağlamak için her gece mür, şarap ve ardıç gibi malzemeleri öğütüyorlardı. Bugün parfüm meraklıları, merhem tariflerinin yer aldığı hiyerogliflerin bulunduğu Edfu Tapınağı'ndaki parfüm odasını ziyaret edebilirler. Kokular ve tanrılar arasındaki bağ oldukça önemliydi, bu nedenle firavunlar ya da rahipler güzel kokulu mezarlara gömülürdü. Ayrıca bu kokular o kadar güçlüydü ki arkeologlar 1897'de mezarları açtıklarında tatlı kokular etrafa yayıldı.

PARFÜM

GÜNÜMÜZDE PARFÜM

Bugün 'eau de toilet' dediğimiz, alkollü parfümleri El Razi'ye borçluyuz. El Razi'nin alkollü damıtma becerisinden sonra 1370'lerde Macarların kraliçeleri Elizabeth'in kullanımı için Macaristan topraklarında ürettiği parfüm, dünyadaki ilk modern parfüm olarak kabul edilir.

EN BAŞARILI PARFÜM MARKALARI

- Chanel
- Bvlgari
- Tom Ford
- Versace
- Armani
- Diesel
- Burberry
- Dolce & Gabbana

PARFÜM NOTASI

Parfümde nota denildiği zaman kastedilen şey parfüm kokusunun açılma kademeleridir. Parfümün kullanıldığı andan itibaren, farklı zamanlarda farklı kokuların açığa çıkmasının sebebi bu notalardır.

Parfümde bu şekilde bir ayrıma gidilmesinin en başta gelen sebebi parfümün içinde bulunan kokuların farklı maddelere ait olması dolayısıyla bunların ağırlıklarının, yoğunluklarının ve uçuculuklarının da birbirlerinden farklı olmasıdır. Klasik parfüm kompozisyonunda 3 nota vardır. Bunlar sırasıyla üst, orta ve alt nota olarak adlandırılmaktadır. Üst nota ilk sıkılma anında ve birkaç dakika sonrasında duyulan kokudur uçucu esanslardan olduğundan etkisi uzun sürmez. Orta nota keskin notaların yok olmasıyla ortaya çıkıp etkisi birkaç saat sürer. En önemli nota bu olduğundan kalp notası da denir. Alt nota ise kokuya zenginlik katar. Bu nota parfümün kalıcılığının, başarısını ifade eder. Dip nota olarak da ifade edilir.

DAZZLE

eau de parfum

HAYATA DAİR

Esen rüzgâr ve doğan Güneş
Alınan her nefes, yeni bir başlangıç.
Sıcak bir tebessüm ve şefkat
Huzura erdirir insanı.

Güzel değil midir sevmek?
Karışık bir duygudur, belirsiz
Ve ayrılık acıtsa da
Sevdaya dâhildir şüphesiz.

Geceleri parlayan yıldızlar ve ay
Sonsuzluğun kendisidir.
Merak etmez misin ne var
Ötesinde Dünya'nın?

Dost nedir? Bilir misin?
Ona sırtını dayayabilirsin.
Ve gün gelir o dost;
Kardeşin olur, bilesin.

Gezmek, dolaşmak lazım
Keşfetmek lazım bilinmeyeni.
Sonsuzluğun içinde
Bulursun belki kendini.

Kara bulutlar kapasa da güneşi
Sabretmek lazım her daim
Azim, bize doğru yolu açacak
Ve güneşli günler yakında, gelecek.
Selim İmrak